

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

La muncă!

Drepturile ce ni-s'au răpit numai așa le vom pute recăștiga, dacă vom lupta cu tarie pentru ele.

Luptele noastre împotriva celor, cari astăzi ne asupresc, fără milă și fără drept, numai așa vor ave și sfârșit bun, dacă le vom purta cu toții împreună, ear' nu risipiți, răsleți, fiecare după-cum îl taie capul.

În unire stă puterea!

Despre adevărul acesta ne putem foarte bine încredința, dacă vom arunca o privire asupra Ungurilor. Ei, de când s'a început tătălăul millenar, caută a se arăta înaintea străinilor, cari îi cercetează, cât se poate de uniți, de strinși la olaltă, pentru-ca să le câștige iubirea, cinstea, cu un cuvânt pentru a-i face ca să pună preț pe ei.

De fapt, nu sânt ei tocmai așa de uniți, și ei poartă luptă între ei, unii pentru a ajunge la cârma țerii, la oala statului, alții pentru a nu scăpa bucătura din gură.

Dar' apoi, când e vorba de asuprirea noastră, atunci Ungurii toți sânt una, fiecare în parte și cu toții împreună, lucră unul într'un fel, altul într'altul, unul pe o cale, altul pe altă cale, pentru una și aceeași țintă, pentru a ne amări viața, pentru a ne desbrăca de limba strămoșească și de drepturile ce biată le mai avem.

Așa înțeleg ei unirea și astfel se folosesc de ea! Ei bine, în fața acestui lucru, cu cât mai virtuos nu trebuie ca și noi să fim strinși uniți? Au nu e ticăloșie, ca atunci, când cu toții sântem asupriți, unul să tragem într'o parte, altul într'alta, unii să lucrăm și să muncim, alții să stee d'arasna, privind cu mâinile încrucișate pe piept, la lupta ce o purtăm?

Nu, aceasta nu e frumos, și nu numai că nu e frumos, dar' e și păgubitor totodată.

Dușmanul o singură dorință are: să ne nedreptățească. Noi încă trebuie să avem o singură dorință: Să nu-l lăsăm. Aceasta să fie cea dintâiu dorință și datorință a noastră, și pentru ajungerea acestei dorințe trebuie să ne desbrăcăm de patimile omenești, trebuie să sfârșim odată cu gâlcevile și certele cele fără de sfârșit, care în vremea din urmă cu atâta patimă s'au purtat și care ne-a minat îndărăt carul național așa de mult.

Români, fruntași și țerani, dar' mai ales voi fruntașilor, uniți-vă în cuget și în simțiri, pentru-ca cu toții împreună să neteziți calea pe care are să meargă mult obiditul nostru popor! Stringeți-vă rîndurile, spuneți-vă cuvântul vostru, cuvânt care va fi bineprimit de popor. Pășiiți înainte, cu bărbăție, și poporul va fi la spinarea voastră și vă va urma chiar și în mormânt, dacă trebuința așa va aduce cu sine!

Noi de noi.

Fruntași de ai Ungurilor, cum sânt de pildă sēcuiul Bartha și fiul „sfântului dela Torino“, Kossuth Ferenz, au început în timpul din urmă o luptă strajnică împotriva austriacilor. Ei voesc, ca cu ori-ce preț să tacă din Ungaria o țeară cu totul totul neatârnată de Austria, la ceea-ce, firește, că găsec de aceia, cari se împotrivesc, nu numai în țerile austriace, ci și în țerile de sub stăpânirea ungurească.

În necazul lor cel mare, că nu-și pot vedea odată visul cu ochii, kossuthiștii ce 'și-au zis într'o bunădimineață: Hai să nu mai cumpărăm nimic dela Austriacii cei cu fabrici multe; așa apoi îi vom sērăci, și mai știi, poate cu vremea îi vom pute îndupleca, ca să se plece și ei înaintea planului nostru de a rupe Ungaria de cătră Austria.

Întrebarea e: Oare ajunge-și-vor scopul? Nu, răspundem noi și cu atât mai virtuos nu, căci înainte de asta cu vre-o 50 de ani tot în felul acesta au lucrat, dar' scopul, spre cea mai mare amărăciune a lor, nu 'și-l-au ajuns. Și nu 'și-l-au ajuns, pentru-că plugarii nici atunci, dar' nici acum nu-și vor da banii pe marfă de-a Ungurilor, sau de-a fraților lor Jidani, care sânt cu mult mai scumpe.

Ei lucră așadar' din răspuțeri, ca să împedece vinderea în Ungaria a mărții austriace și ei nu înțeleg, că prin lucra-

FOIȚA.

Moțul.

*Dela Vidra, Timișoara... pleacă Moțul la câmpie,
Ducând cercuri și ciubeve, suflet plin de duioșie:
Și mergând... un bun tovarăș; doina 'i-s'abate 'n cale
Și cu drag îl însoțește: sus la deal și jos la vale.*

*Mai târziu pe o poiană, ostenit, adoarme 'ndată
Și visează de-alui țeară, de-alui țeară 'ndepărtată;
Și 'ntr'o clipă mii de visuri înainte 'i-s'adună
Pe când murgul lângă dînsul paște, paște 'n voe bună.*

*Codrul eată-și mișcă frunza... El din somn de loc tresare
Și privește 'n giur de sine și privește 'n depărtare:
Vede murgul lângă dînsul; zorile, că se ivesc
Și încalcă — cu murgu la drum, iute, că pornesc!*

*Și se duc, se duc pe cale, urmăriți de-al țerii dor,
Căci el crede, că pe lume nu e țeară ca a lor;
Codrul par'că-i spune ceva și el par'că-l înțelege...
Ei, iubirea cea de țeară pentru el e sfântă lege!*

*Cea lăsat Moțul acasă, de-așa dorul îl muncește?...
A lăsat copii la vatră și-o femeie ce-l iubește...
Și pe masă, de mâncare, vre-o coaje de mălaiu;
Împrejur de casă, codrul, codrul dulce ca un raiu!...*

*Și cu Murgu, cu grea marfă, el încungiură o țeară,
Ah! e tristă astă viață, ah, e tristă și amară.
Țeara-i lungă, țeara-i lată; drumul este lung și greu,
Dar' credința lui e mare și-i ajută Dumnezeu.*

Iosif Stanca.

Despre Avram Iancu.

Amintirile unui cioban bătrân.

I.

Eram cam de 12 ani, când mă luă tata cu sine la un tîrg, la Beiuș. Ajunși aci, cel dintâiu lucru îi fû să-mi cumpere o pălărie; să mă ducă la pretinul seu acasă, la baci Mihaiu, la care găzduia pe vremea aceea și Iancu; apoi să-și vadă de tîrg. Îndată-ce am ajuns la prietenul seu, nana Vuța mă chiamă la sine și îmi umplu pălăria cea nouă cu niște mere frumoase, de-ți fugeau ochii după ele. Într'aceasta hop și Iancu dela școală!

Abia intră în casă și mă și zări cu merele. Nu-i ajunse timp nici să-și lepede cărțile de subsuoară până-ce și sări la mine și-mi apucă mărul cel mai frumos ce-l aveam.

Eu sării earăși la el; și o luptă crâncenă se încinse între noi. Badea Mihaiu și nana Vuța, ne lăsară să ne luptăm în pace, fiind și de o măsură și să vadă și care e mai viteaz. În cele din urmă tot Iancu învinse.

Badea Mihaiu văzînd aceasta, îi zise zîmbînd: „Iancuțule, mare viteaz o să ese din tine“!

II.

Pe timpul rîșmiriții sosește un preot român în Beiuș. Era Iancu! Văzîndu-ne adunați pe mai mulți Români la un loc pe piață, să grăbește cătră noi și întrebă:

— Nu știți unde locuște dl Vez?

— Ba știm! — răspunserăm. Și unul dintre noi îl conduse până acolo...

— Știți cine-i popa acela? S'adresă cătră noi o Unguroaică.

— Cine să fie?... cutare popă sărac! fu răspunsul nostru.

— Sărac, sărac, îl cunosc eu cătu-i de sărac!...

În curînd auzim numai vestea, că niște domni de unguri umbliă după Iancu să-l prindă. Puteau să tot umble, că Iancu atunci era departe.

Din ciasul acela — zice ciobanul — nu mai avui norocirea de a-l mai vedea.

Iosif Stanca.

rea aceasta a lor, va veni în țeară marfă să zicem, din *Anglia*, care va fi și mai scumpă, mai de departe fiind adusă; dar' apoi prin faptul acesta se va mai îngreuna și starea țeranului, care va fi silit să-și dea creșterii pentru un gând *nebu* eșit dintr'o minte *ungurească*.

Ei bine, în fața stăruințelor Ungurilor, al căror sfârșit încă nu-l avem, dar' de urmările lor avem să ne *temem*, ce ar trebui noi să facem?

La noi la Români, dacă și numai *conștiința națională* ar fi *desvoltată* și crescută în inimile noastre, totuși ne-am ajunge ținta dorită, căci totuși am avea oameni, cari din curată însuflețire față de conaționalii lor, ar cumpăra numai dela Români, cari dacă ar și da, pe unele locuri, marfă mai scumpă, apoi și noi ne-am vinde bucatele și produsele mai scump.

La rîndul nostru noi Români trebuie să ne punem *pe lucru* și să întemeiem *bolte, tovarășii de consum*, în care se va vinde *Românilor*, îndeosebi marfă cumpărată dela Români.

Astfel apoi vom scăpa de negustorii *străini*, mai ales de *Jidani*, cari ne sug de ne lasă *străini* în pământul nostru de naștere.

Cătră aceasta trebuie să se aștească toate privirile cătră, aceasta trebuie să se îndrepteze toate dorințele noastre.

Să întemeiem bolte românești în părțile în care s'au așezat lăcustele de Jidani și străini și apoi să nu cumpărăm dela străini nici chibrite de un crucer. Așa apoi îi sărăcim pe ei și ne îmbogățim pe noi, și ne vedem satele curățite de liftele cele spurcate.

Unul fiecare trebuie să lucre în felul arătat de noi, altmintrelea ne sărăcim pe zi ce merge și atunci nu va mai fi modru ca se mai putem ține pept străinilor, cari ne vor desbrăca de *limbă* și de *obi-ceiuri*, de *credință* și de *neam*, sau apoi ne vor gonî din pământul acesta scaldat

în sângele strămoșilor nostri și udat cu lacrămile lor.

Români! Să ne aducem aminte, că 12 Apostoli, oameni simpli, dar' pătrunși de sfințenia chemării lor și însuflețiți de o credință tare au fost în stare să scimbe fața lumii și să lățească evangelia adevărului și a dreptății între popoare; apoi nu vom pute atunci noi un popor tare și de câteva milioane, când vom fi însuflețiți de o credință neclătită?

Să nu ne uităm de datorințele ce le avem față de neamul nostru și îndeosebi să ne îngrijim de *bunăstarea noastră*, căci la din contră și din ce stăm *rău*, vom ajunge și mai *rău*!

DIN LUME.

Austria!

Regimentul din Viena așa numit „*Deutschmeister*“ și-a ținut iubileul de 200 de ani de ființă. De față au fost și Archiducii *Eugen* și *Iosif Ferdinand*, generali și peste 400 de «civili». Înainte de ameazi a fost slujba dumnezească, ear' la ameazi întreg regimentul a fost ospătat de cătră orașul *Viena*.

Italia.

Se svonește, că la cununia princesei *Helena* a Muntenegrului cu moștenitorul de tron al Italiei, vor fi nași: al miresei *Țarul Rusiei*, al moștenitorului tronului Italiei, *Wilhelm*, împăratul *Germaniei*. Dorința regelui Italiei ar fi, ca cununia să se săvârșească în biserica cea mare a *Sfântului Petru* din *Roma*. La aceasta însă trebuie să-și dea învoială și *Papa*, cu care până acum au trăit în dușmănie. Dela învoirea sau neînvoirea Papei se vor vedea simțimintele ce le poartă acesta față de casa domnitoare a Italiei.

Anglia.

Moștenitorul de tron al Angliei — prințul de *Wales* (c *Vels*) — care are

și nepoți, încă și acum mai face la datorii, pare-că ar fi *un grof de ungar*. La «miritul» baron și Jidan *Hirsch* a făcut o datorie, care a ajuns sumulita de 40 milioane. Bătrâna regină a Angliei s'a hotărît, ca să plătească datoria aceasta, și cu atât mai virtos, căci Jidanașii moștenitori ai averii lui *Hirsch* nu mai voesc să mai aștepte.

Rusia.

Țarul Rusiei s'a luat iarăși pe drum și în septemena trecută a fost oaspele împăratului Germaniei, în orașul *Görlitz*. În Paris, tocmai acum se sfătuiesc, că cum are să fie primirea. E de prisos să spunem, că Francezii vor primi pe *Țarul Rusiei* în așa chip, încât toată lumea să se minuneze de o așa primire strălucită.

Serbia.

Ântâiul «aghiutant» al tinărului rege al Serbiei, *Alexandru*, s'a însoțit cu alți răufăcători, ca să-și curme *vieața*; nu li-s'a sfetit, căci au fost prinși în capcană, ear' adjutantul a luat-o la sănătoasa, și se zice, că ar fi fost *împușcat* de gendarmi.

Turcia.

După unele știri aduse în timpul din urmă, suma jertfelor armene, după numărătoarea din urmă, ar face 7 mii. Între *Armeni* și acum e neliniște și și acum își caută scut pe la casele trimișilor puterilor străine. În *Creta* e o neliniște, Doamne ferește, și haitele de haiduci turcești și acum bagă groază în toți și în toate. Nici chiar ostășimea nu i-a putut supune sau alunga. *Anglia* a trimis o *corabie de războiu* pentru a face rînduială. Se vorbește de *alungarea Sultanului*, care sau că nu *orea*, sau că nu *poate* să facă odată liniște și pace în țerile de sub a lui oblăduire.

Stoican.

Baladă populară.

Frunză verde tulipan,
Om voinic era Stoican.
Când fu el copil d'un an.
Fură calul din paivan.
Când fu de cincisprece ani
Voia să fie sumari,
Ca să fie vânătoriu
Pe cum sînt și alți ficiori.
El la vînat s'a luat
Trei ani de arîndul a umblat,
Și nimica n'a vînat.
Stoican în urmă ce făcea,
Pe un colnic se întorcea,
Mândră nevastă vedea
Cu doi copii pîngă ea,
Unu 'n brațe în fășuel,
Unu juca p'un bicel,
Cum își era mai drag de el,
Dar' Stoican, ce 'mi-și făcea?
Un păcat mare lua,
Pe pruncul mare-l pușca

Și pe cel mic îl junghia
Și din gură așa grăia
Cătră nevastă zicea:
„Frică-ți-e de pușca mea,
Ori du-te de strînge lemne
Că avem destulă vreme,
Că eu am în traistă sare
Să ne facem de mîncare“.
Stoican păcat își făcea
Paloșul că 'și-l scotea
Din pruncuți dăra' tăia
Și pe frigare-i punea,
Nevestei silă îi face
Din pruncuți ca se mînuance.
Eară Stoican, ce 'mi făcea,
Mare păcat își lua
Cătră carne rămănea,
În straiță, că o băga,
Straița la gur-o lega,
Și acasă că pleca,
Când în sat, că ajungea
Straița 'ndat-o deslega,
Carnea din pruncuți lua
Și 'n nouă fântâni băga.

Multă lume, că spurca.
Stoican acasă pleca
Ușa 'nchisă o afa,
La fereastră se ducea,
Și pe mumă-sa striga.
Și din graiu așa grăia:
„Măicuță, măicuța mea,
La deschide-mi tu ușa
Și îmi fă pătuțul tău,
Că am ostenit eu greu“.
Măică-sa, când auzia
Ușa 'ndată-i deschidea
Și patu, că mi-l făcea
Stoica 'n sobă*) să băga
Pușca din spate lua,
Și în cuiu că o punea,
Când în cuiu, că o punia
Singură se slobozea,
Soba cu fum o umplea,
Crez, că Stoican n'o mai lua
Ci în pat că să culca
Și nici cum nu să scula.

*) Sobă = Odaie.

SCRISORI.

Colindreți millenari.

De ceea-ce ne-am temut, nu ne-a trecut. Milleniul unguresc pe lângă că 'și-a avut jertfele sale, cerute de nesațiul celor cari 'l-au născocit, a mai avut și o altă parte, foarte dureroasă pentru noi.

O seamă de oameni — și sunt mulți — s'au lăsat ademeniți de către slujbașii unguri, și s'au dus la târgul zdrențelor din Iudapesta.

Faptul acesta păcătos al unor Români, nu pătează cinstea neamului românesc. Nu, pentru-că noi cu toții știm, că acei Români, cari au colindat pe la Pesta nu au colindat, împinși de un dor firesc al inimii, ci s'au dus acolo împinși cu sula în coaste de către diferiții slujbași Unguri, cari prin faptul, că au dus și Români la Pesta, așteaptă o pâine mai bună, o îmbunătățire a traiului lor.

Noi însă nu putem ierta acelor Români amăgiți, cari s'au dus la Pesta, nu pentru-că ei nu au fost destul de tari la duh, ca să respingă cu tărie invitarea ce li-s'a făcut, de a lua parte la o sərbare, care pentru noi e atât de tristă și atât de supărătoare.

De aceea precum în trecut așa și acum le vom pune numele în foaie, pentru-ca să se ferească de ei ori-ce Român de bine și să-i încungiure ca pe niște rătăciți și să-i alunge din posturile în care se află, pentru-că s'au arătat nevrednici de ele.

Ilva-mare, 26 August n. 1896.

Domnule Redactor!

Mă grăbesc a vă face cunoscut atât d-tale cât și lumii întregi, că învățătorii confesionali dela noi, cu numele *Ioan Costantin* și *Onisiu Sas*, în frunte cu vândutul învățător comunal cu numele *Tivadar Fános*, cu datul de 24 a l. c. a tăiat-o către *Iudapesta* și ei să vadă târgul de zdrențe, amăgiți de inspectorul, că pe 25 a l. c. de ameazi vor căpăta un bun „papricaș“.

Români buni! cari țineți la numele vostru, vă feriți de aceste suflete slabe și necăjite, și-i alungați din mijlocul vostru ca pe niște oi rfoase, ca nu cumva să vă spurce și pe voi.

Acestea le-am scris nu din ură față de acești învățători, ci din iubire față de neamul meu, de care dînșii se lapadă și îl desprețuesc. Desprețuească-i lumea și Dumnezeu!

Un Ilvan.

Zam, 29 August 1896.

Domnule Redactor!

Stăteam pe gânduri de câte-ori ceteam despre transportarea dobitoacelor cu două picioare la milleniul din Iuda-Palestina, ce poate fi pricina acesteia. Drept răspuns 'mi-a picat în minte zicala românească „nici o pădure nu-i fără uscături“. De aceste uscături sau găsit și la noi. Solgăbirul din cercul nostru *Ilia* a dat porunci aspre, că să meargă câți de mulți la tãmbălu. Notarul *Lakatos* cu toate că-i Român, 'și-a dat mare silință să se ducă câți de mulți băgând frică în juzi, că acela care nu merge va fi globit cu 10 fl. Eată dobitoacele cuvântătoare, care au mers la tãmbălu, din cercul notarial Zam: *Ioachim Lucaci*, jude, *Stanis Gergely*, un prăpădit îngâmfat și *Laița* lui *Oania*, un copil încă cam de vr'o 16 ani, care a cerut dela „Foaia Poporului“ leacuri pentru surzi, acestia din Zam. Din Cerbia au mers: Învățătorul *Mioț Dumitru*, un bețiv cât un prepeliag, din *Almășel crâșnicul*, un lingău de-ai domnilor, din *Pogănești*, *Bârle Damaschin*, un hăbăuc de jude din *Micanesti* și *Judele Coste Nicolae*. Notarul *Lakatos* a băgat frică groaznică în bieții oameni.

Ca să fie comedia deplină, prăpăditul de *Lakatos* 'și-a infierat dobitoacele pe care le-a dus la Pesta, punându-le pe piept tricolorul unguresc, pentru-ca să-i cunoască mai bine.

Priveghitorul.

De pe Valea-Murésului.

On. Domnule Redactor!

În 11 August st. v. a plecat la tãmbălu din Pesta deputațiunea din cercul *Radnei*, cea mai mare parte Români. Din giurul *Soborșinului* încă au luat parte biraele, firește de silă, duși ca de căpăstru și arățați celor din Pesta. De bună-seamă, slăbănogi oameni mai sânt biraele de pe-aici, că se lasă să-i ducă solgăbirul și notarul la arătare ca

pe niște vite. Deodată cu biraele au trimis și *Jidovii* și domnii de pământ slujitorii lor, să înțelege, toți Români, ca cu toții la olaltă să facă rușine neamului lor. Cătră acestia s'a mai alăturat de prin giurul acesta mai doi rătăciți, cari de bunăvoe s'au făcut vite dimpreună cu soțiile lor cu tot. S'ar fi crezut, că acești doi, fiindcă să țin frunțași între sătenii lor, să fie cevași mai înțelepți, dar' se vede acum, că numai numele e de ei. Au socotit dînșii, că mergând la Pesta, cine știe ce cinste își vor câștiga. Dar' s'au înșelat, căci în loc de cinste, urgia și batjocura neamului lor fi urmează. Îi și însemn cu numele, să-i cunoască toată suflarea românească: *Ilie Birla* din *Vinești* și *Isidor Dalca* din *Habaliș*. Rușine să le fie!

Între cei rătăciți, încă un rătăcit. Să numește *Stefan Berar*, învățător român în *Govosdia*. 'I-a și stat de minune bine acestui dobitoc, purtat de nas prin Pesta ca un urs, pentru-că și seamănă întru toate cu ursul până și la minte. Apoi da, nici nu-i bun de alta dascălul vostru, *Govosdienilor*, decât să fie dus și arătat pe crețari *Jidanilor* din Pesta. Treziți-vă și voi odată și puneți acestui urs millenar zala pe nas.

Un Român adevărat.

Forotic, 21 August n. 1896.

Domnule Redactor!

În nr. 32 al „Foi Poporului“ din a. c. ați publicat știrea tristă, că din cercul *Oravitei* (Bănat), încă vor merge 566 de rătăciți și dușmani neamului nostru românesc, la milleniul din *Budapesta*.

Ținându-se *Foroticul* de susnumitul cerc, cu durere de inimă trebuie să dau publicității, că și în satul nostru s'au aflat de aceia, cari s'au lăsat să li-se pună belciugul în nas de către mare-inimosul *Feva Pál*, chinezul, ca să-i poată duce ca pe niște mărhăi (vite) în menageria din *Iudapesta*. Nu ni-ar fi fost rușine de nime, *Foroticenilor*, dacă n'ar fi mers cu belciug la nas și legat cu sfoară și mult înțeleptul și încălzitul la creeri, dl dascăl *Lazar Dăbici* al nostru; căci dintre oamenii de omenie nime n'a mers, afară străjenii și slujbașii satului, cari toți la sfla și porunceala chinezului au mers și din porunceală joacă ei și în imală, dar' să nu meargă la Pesta? Dar' nu e mirare de dl dascăl, că el numai pentru națiunea românească nu s'a luptat! Așa, la noi de trei-ori s'a ținut ale-

Stoican așa greu zacea
De carnea din el pica,
Dar' d nimic nu zicea.
Mumăsa — ia ce lucra,
Dela vreme-l întreba:
Și din graiu așa grăia:
„D'auz Stoico, mila mea,
Spune tu la maică-ta
Ce greșli, aste păcate
Cuiva ai făcut răutate,
O de c zaci tu pe moarte“?
Stoicandin piept suspina
Și nimia nu zicea.
Mumă-s, că se lua
Nouă poi, că-i aducia,
Nouă poi din nouă sate,
Maslul iare că a face
Nouă poi, nouă pitropi,
Și cu nouă diecei,
Ca să aște cu ei.
Când poii că ajungeau,
Și în cună*) să băgau

Stoicăneasa se ducea,
La popi făclii*) le dădea,
Popii cărțile deschideau,
Și în sobă să băgau.
Când în sobă să băgau,
Făcliile se stingeau
Cărțile se despicau.
Gurile popilor amurțiau,
Toți afară, că eșiau.
Numai unul a rămas
Ș'ala-i popa cel bătrân
El s'a popit cam cărunt,
D'ala face slujbă mare
În toată Duminicare.
Acela 'n sobă a rămas,
Dar' și el tras'a necaz,
Pe Stoican îl întreba
Și din graiu așa grăia:
„Auzi, Stoico, dragul meu,
Spune-mi ce te întreb eu!
Spune-mi mii păcatul tău
Să 'ți-l ierte Dumnezeu“.

Stoican din graiu îmi grăia:
„Părinte sfinția ta
Las' ca-l spun la maică-mea“
Popa afară, că eșia,
Stoicăneasa se băga
Pe Stoican îl întreba,
Și din graiu așa grăia:
„Auzi, Stoico, fiul meu,
Spune-mi tu păcatul tău,
Că 'ți-l pot ierta și eu,
Prăpădi-te-ar Dumnezeu,
Că opt popi au amorțit,
Și diecii-au răgușit,
Num-un popă a rămas
Și acela e 'n necaz“.
Stoican capul ridica
La mumă-sa-i povestia
Și din gură-așa zicea:
„Auzi, maică, mila mea,
Când eram copil sburdad,
De nime n'am ascultat,
Și m'am făcut vânător
Pe cum au fost alți ficiori,
Timp de trei ani am umblat

*) cună = buclărie.

Făclii = lumini de lapte.

gere de membri comitatensi, fiind aleși în toate trei rândurile preoții noștri, la cari alegeri rătăcitul dascăl nici-odată nu a luat parte, numai de dragul și mila babei Ieva, care e chinez, căci a fi pățit-o dacă nu ar fi luptat cu opiniunea care îl hrănește și-l ține domn, și așa a șezut acasă. Rușine să-i fie de toți cari îl cunosc, ear' noi Foroticenii întotdeauna l'am trimite — de pomană — într'un kisdedóv unguresc, ca să scăpăm nația românească de un astfel de trădător.

Sermană nație românească cum te batjocoresc cari sînt puși ca să te apere și să lupte pentru tine! Într-o pasăre emigratoare la vâlăul din Iudapesta au emigrat și o — buhă, chinezoania mică: Lenca, care și-a arătat și ea nasul cel de un cot cu verigă cu tot și care de bucurie și semn că a fost la Pesta și au jucat ursu, nici acuma nu și-a scos veriga din nas; eară ceialalți câți au fost, toți se betejesc de săritura de sub ciur, și de lăturile vâlăului moș milleneu.

Un Forotician.

Sula'n coaste.

Onorate dle Redactor!

Prin satele din cercul *Turzii* au venit porunci aspre dela cei „mai mari“, că din fiecare comună să se gate și pe la sfîrșitul lunei acesteia să plece la Pesta, la comedie. Ba pe aici nu ca pe aiurea, ci au scris prin porunci, că acela care nu va merge se va pedepsi foarte aspru, căci dela Măiestatea Sa *Impăratul* și dela *ministru* este rînduit să se ducă din fiește-care comună după-cum e de mare atâția oameni. Da, pe aici și-au eșit din fire sêlbaticii din Turda, că au și înscris pe cari să se ducă și încă cum, pe ales, pe cei mai de frunte țerani.

Vă rog, domnule Redactor să publicați aceasta încă în numărul viitor, ca preoți, învățători, cărturari de prin acele comune să deștepte poporul, să nu se lase ademeniți de sêlbaticii din Turda, cari au sdrobotit casele iubitelui nostru președinte *Dr. Ioan Rațiu*, și cari în anii trecuți au pedepsit așa aspru pe fostul protopop al Indolului, pentru-că a eșit într'o sêrbătoare la pădure cu poporul de și-au petrecut.

Să-și aducă Românii noștri aminte de acestea, apoi să se cugete la ceea-ce au de făcut.

Ciortea.

Din păcatele noastre.

De pe Valea-Hăsdății.

Domnule Redactor!

Mai în fiecare număr al foii noastre cetim, că colo și colo cum a înșelat un Jidan pe cutare; și mai cetim, că cu acestia și cu Ungurii să nu ne facem treabă nici într'un chip. Dar' n'ai ce face, că dacă păstorul lasă turma de sineși, aceasta de sigur, că merge la *perire* și se *prăpădește*.

Călătorind mai zilele trecute prin comuna curat ungurească *Săvădista* (Turda-Szt.-László, com. Turda-Arieș), am băgat de seamă (firește ungurește scris): „*Torda-Szt.-Lászloiak hitelszövetkezete*“ și chiar în momentul acela mă întălnesc cu un țeran din comuna vecină „*Hăsdăte*“, care mi-a povestit, că aceea e o bancă de împrumutare, la care sînt mai mulți *acționari români* de prin satele vecine, decât unguri, ear' membri *nici unul* nu e de român. Mi-a povestit țeranul mai departe, că Ungurii ei de ei nu au fost în stare să înființeze acea bancă, și așa s'au dus prin satele vecine curat românești și au îndemnat și înșelat pe bietul popor român să se facă acționari la bancă, au dobandit, căci mai toți cei cu stare mai bună s'au lăsat ademeniți. Mi-a povestit țeranul, că preotul lor, *Vasilie Fackaș*, nici nu i-a păsat ci încă i-a îndemnat ca să se *împrietenească* cu Ungurii; ear' în anul 1894, când s'au pornit o ceată de țerani la Cluj (pentru Memorand) le-a eșit în cale și i-a amenințat să nu se ducă. Oare nu ne va bate Dumnezeu pe noi? Zece și mai multe sate curat românești n'au putut înființa o bancă și unul unguresc da.

Slabi preoți și învățători sînt pe aceste locuri! Acestia într'adevăr, că lasă turma la călbază și nu o întorc îndărăt.

*

Domnule Redactor! Cât ține frumoasa „Valea-Hăsdății“ tot numai de sste curat românești te lovești și pe aici poporul e foarte rămas îndărăt. *Rachișul-rom., Selicea, Ciurilla, Silvasul-ung., Seliste, Micușul, Pusta-Sâncraiu, Filea-de-jos și de-sus, Siutu, Hășmaș, Petridul-ung., de mijloc și de sus*, toate aceste sātuțe numai cu câte 60 și până la 130 fumuri și în toate s'au virit câte un Jidan cu zdrențe și acuma a ajuns proprietar și domn. D. e. în comuna Hășmaș un Jidan, care e acolo numai de 15—16 ani, era nu-

mai ca *degetul* și astăzi e *domn*. În comuna *Petridul-unguresc* ear' un Jidan de vre-o câțiva ani și-a câștigat la vre-o 70—80 jurgere de pămînt și cu edificile întrece și pe cei mai mari proprietari, ba chiar și pe preot. În comuna *Pusta-Sâncraiu* alt Jidan, care ear' are o avere frumoasă, ba a cumpărat moșii și de prin satele vecine și încă unii țerani de ai noștri îi dau mână de ajutor la acest blăstămat de Jidan de să pfește cu Feneșenii (cei mai de frunte oameni de pe Valea-Hăsdății).

Mă doare inima de atâta ticăloșie! Să ne întrebăm și să judecăm bine, că: oare cum un Jidan cu o familie însemnată poate trăi cinstit într'o comună de 50—60 fumuri, și un Român din moșia sa nu poate așa ușor.

Nu știu, că în mai sus înșiratele comune străbătut-a „Foaia Poporului“ ori nu, dar' totuși nu așa crede că nu, și mă mir de domnii preoți, învățători și cărturari, că pentru-ce nu fac ce s'ar pute.

Răspundeți-mi, domnilor preoți și învățători de prin aceste comune, că nu e așa ce am scris? Nu vă temeți de Dumnezeu că vă va bate, pentru-că lăsați poporul în voe? ba încă ce ar face bine nu-l lăsați.

Un călător și abonent credincios al „Foi Poporului“.

Loc deschis. *)

Pentru copii săraci.

În 30 a lunei August mai jos subscrisa, a făcut o petrecere în comuna *Rășinari*, cu scop ca venitul curat să se dăruiească pentru cumpărarea cărților școlare la copii sêrmani. Scopul într'u câtva l'am ajuns, și-l ajungeam cum so cade, dacă se arăta o mai mare bunăvoință față de petrecerea „*Tinerimii*“ și față de acest scop, ce l'am avut în vedere. Întratele fac 40 fl. 90 cr., cheltuelile 31 fl. 84 cr. Venit curat: 9 fl. 06 cr., cari s'au dat destinațiunii lor.

Aducem deci prin aceasta mulțumită tuturor celor-ce au luat parte la petrecere, încuragându-ne și dându-ne spriginul bănesc.

Rășinari, 10 Septembrie 1896.

„*Tinerimea română*“.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Și nimica n'am vînat.
În necaz mare eram,
Înapoi mă întorceam,
Tot mergînd la deal la vale
Ș'ajungînd la un drum mare,
La un drum mare și lat
De nime 'n lume umblat,
O — nevastă vîzui venind
Cu doi copii tot plîngînd
Tinără și frumoșea
Ca roua dimineața,
În forma lu soru-mea,
Cu doi pruncuți după ea,
Unu 'n brațe 'n fășuel
Unul sâria p'un bicel *)
Cum fîi e mai drag de el.
Dar' eu maică ce lucrăm?
Un păcat mare făceam.
Pruncul mare îl pușcam
Și p'âl mic îl junghiam
Nevestei frică făceam,
De lemne mie-mi strîngea

*) bicel = bici.

Ș'un foc mare că făcea,
Eu copiii îi tăiam,
Și 'n frigare îi frigeam
Nevestei frică-i făceam,
De carne din ei mîncea,
Cu mine alătura.
Și ea tare s'a jurat,
Că bine s'a săturat.
Câtă carne a rîmăniat
Toată în straiță am băgat,
Și acasă am plecat.
Cînd în sat că mă băgam,
Nouă fântăni că găsiam,
Carne 'n ele că băgam,
Multă lume că spurcam!
Maică-sa cînd auzia,
Mînile la piept punea,
În genunchi că cădea
Și din graiu așa grăia:
„Auzi, Stoico, fiul meu,
Bată-mi-te Dumnezeu,
Că nevasta frumoșea,
Aia a fost soruica ta,
Și copiii mitutei,

Aceia-s nepoții tîi.
Dacă aceea făcut-ai,
Să mai zaci tu nouă an.
Nouă ani să-mi zaci cu păr,
Și ear' nouă fără păr,
Pice-ți carnea de buboasă,
Oasele de vermînoase!
Deasupra carnea să-ți pică
Și dinjos să-ți putrezescă,
Să-ți crească iarba prin coastă,
Și șerpii să se momească
Iarba din tine s'o pasă,
Să-ți rîmînă oasele
Să cânte ca nucile.
Pămîntu să nu-ți prinească,
Apa să nu-ți suferească,
Numai oasele să-ți uiască,
Cîinii prin garduri le tragă“.
Stoica în pat rîmînește
Cum maică-sa 'l blăstîma
Toată carnea îi pica,
Și din jos că putrezi,
Iarba prin coaste eși,
Șerpii rîu că se moiau-

CRONICĂ.

Proces femeilor române. Stăpânirea ungurească nu se mulțamește, cu osânde cele multe ce le aduce bărbaților Români, ea improcesuează chiar și *femei nevinovate, femei Românce*, care n'au alt păcat, decât că-și iubesc neamul cu iubire, adevărat românească. La pîra, durere, făcută de un slugarnic „Român” *Soldya, Miklos* după nume, s'a pornit proces împotriva următoarelor femei române: *Maria Necșa, Ana Istrati, Genica Dimitrescu, Maria Iordan Gloaje, Paraschiva I. Branea, Cornelia Necșa* (de 6 ani), *Ana Constantinescu, Maria Bânda și Ana Bălăban*. Contra lui *Genica Dimitrescu* și *Maria Necșa* a încetat pîra, deoarece-ce cea dintâiu e în România, ear' *Cornelia Necșa* a fost numai de 6 ani, când zicea că ar fi păcătuit contra legilor. În pîra făcută slugarnicul dascăl, *Soldya Miklos*, care a mai făcut bazaconii de acestea și până acum, dă o dovadă, de cea mai groaznică prostie, căci încurcă lucrurile cum numai un cap șuchiat e în stare a face așa ceva. La 6 Octomvrie n. se va ține procesul în orașul fărădelegilor, în vestitul Cluj. Femei române: *Mergeți* înaintea curții cu jurați, cu fruntea ridicată și fiți mândre de nevinovăția voastră!

Mîia de procese. Tribunalul din *Alba-Iulia* vrea să fie mai unguresc decât toate tribunalele de pe pământul unguresc. Nu peste multă vreme vor ave să stee pe banca pîrților dela acel tribunal unsprzece Români, între care sînt și trei femei. Pîrți sînt următorii: *Drnd. Virgil Todescu* din *Bucium-Cerb*, *G. Sima, A. Danciu, I. David* și *G. David* din *Bucium-Șeasa*, amîndoi practicanți la advocați, *N. Băieșan* din *Bucium-Isbita*, *I. Naicu*, din *Bucium-Șeasa*, *S. Dandea*, apoi trei fete: *Elena, Sofia și Teresia David*, toate trei din *Bucium-Șeasa*. Cu toții au fost pîrți pentru-că în anul 1894 au făcut o primire răposatului preot *Iovu Băbuț*, care a stat o lună în temniță pentru o scrisoare de alipire trimisă dlui *Aurel C. Popovici*.

Monument lui Ioan Huniade Corvinul. Marelui viteaz Român, Ungurii 'i-au ridicat la pasul numit *Poarta-de-fer* un mic monument. Cu privilegiul acesta fișpanul comitatului *Hunedoarei* a ținut o vorbire înflăcărată, laudând, ca ori-ce Ungur, marile vi-

tejiile ale strămoșilor lor. Monumentul a fost sfințit apoi. La sfințire au luat parte și vicariul unit din *Hațeg* precum și un popă neunit. La acel tîmbălău, durere, au luat parte foarte mulți Români, însă numai de aceia, cari au fost și la tîmbălău din *Iudapesta*.

Steag românesc pe turnul bisericii. Dl *Vasilie Gomboș*, preot în *Vidra-de-sus*, mai anul trecut a pus un steag românesc pe turnul bisericii și pentru acest „păcat” a fost judecat la 50 fl. pedeapsă în bani sau apoi 5 zile închisoare. Dînsul a recurat de două-ori, deși tot de geaba, căci nici chiar ministrul n'a vrut să șteargă pedeapsa, sau apoi să-o scărcească.

Pe bună cale. Junele *Ioan Praja* din *Sălcuia-de-sus* ne scrie, că preotul de acolo dl *Vasilie Gan* a întemeiat o prăvălie numai ca să scoată pe țerani din ghiarele *Jidanilor*, cari ti belesc și ti jupoai. Fapta aceasta a dlui părinte e vrednică de laudă, căci a abătut pe Români de acolo, așa încât astăzi nici-unul nu mai calcă peste pragul *Jidanului*. Așa să urmăim pretutindenea, să ținem la olaltă, ajutându-ne unii pe alții și cumpărînd numai dela negustori români, căci numai așa vom pute ajunge la bine!

Colindreți millenari. Vin a vă încunoștiința, că la tîmbălău din *Iudapișta*, s'au aflat și din părțile noastre niște cinstite persoane, rîvnitoare la papricaș, care spre înjosirea lor s'au făcut arătării millenare. Uscături sînt, dle Redactor, în toată pădurea și se vede, că și între noi sînt. Și numele lor îl însemnăm pe răvaș, ca să cunoască tot Românul pe cei-ce s'au făcut coadă la toporul străinului și să le dea cîntea ce li-se cade. Eată-'i: *Toader Iuga*, primar în *Ciuciu*, *G. Surtea*, primar în *Plescuța*, apoi *Pavel Căprar* din *Guravale*, cari să țineau Români buni, dar' se vede, că pohiba, pohibă române. Apoi *Toader Ghilea* din *Măgulecea*, *Niculae Mihuța* din *Vidra* și cinstitele birae din *Dumbrava* și *Talagi*, cari spun că n'or văzut pe „Domnu milleneu”, că, baș, atunci n'o fost acasă, bag-seamă o fost dus la manevăr! Ce omenie însă au căutat acolo cinstiții învătători *I. Sabo* (*Guravale*), *Zaharie Neamtu* (*Plescuța*), *Ioan Scirbu* (*Dumbrava*) și *Simeon Sirca* (*Talagi*)?! Frumos, frumos cinstiților, puteți fi făloși, că voi singuri v'ați făcut neamul de ocară! Și au mai avut ceata aceasta de milleniști în

frunte pe un notar cu numele *Petru Tudura*, care știe face cărlige și belciuge, vezi, cum faci pe bot la urși — și 'i-a condus frumos prin *Pesta*! Gurile rele vorbesc, că au înghițit dumnealor frumoasă omenie pe unde au umblat; dar' tot așa să dea D-zeu, la cine umblă după ea.

C. B., econom.

— Din *Orăștie* ni-se împărtășește știrea, că între cei 90 de meseriași, cari au tăiat-o înspre *Pesta* sînt și doi meseriași Români și anume *Ioan Lăzăroi* păpuțar, și *Aurel Onofrei*, pălărier (sau colopar cum 'i-a zis foaia din *Orăștie*.)

La un an. *Mercurea* trecută s'a împlinit un an de când membrii comitetului național întemnițați la *Vaț* și *Seghedin* au scăpat din întunerecul temnițelor la mijlocirea preabunului nostru Împărat.

Foc și sărăcie. Ni-se scrie următoarele: În 25 August s'a iscat un foc în comuna *Sebeșul-superior*. Au ars casele la trei familii. Focul s'ar fi extins și mai departe, dacă pompierii în frunte cu domnul învătător *George Stoica*, nu ar fi sosit la vreme. Mulțumită 'i-se aduce apoi și gendarmului *F. Pop*, care cu risicul vieții s'a băgat pe ferestri, scoțînd vestminte și mîntuind multe lucruri prețioase din gura focului. N'ar strica vre-un ajutor.

Întemplantare de moarte. Ântâiul medic al comitatului *Făgăraș*, *Dr. Stefan P. Popp*, decorat cu ordul „Francisc Iosif cu coroană”, membru al „Astrei”, a murit la 9 Septemvrie, în al 61-lea an al vieții. Fie-'i țărîna ușoară!

Pildă vrednică de urmat. Ni-se scrie următoarele: Doamna *Elena Barbulescu*, a dăruit pe seama bisericii din *Noustat* niște frumoase zvere la ușile sf. Altar, precum și pe iconostas; apoi luminări, unt de lemn, smirnă, tîmăie. Buna creștină a dăruit și pe seama bisericii din *Hundrubechiu* toate sculele ce sînt de lipsă la slujba dumnezească, precum: potir, disc, stea, linguriță și sulită, toate de argint adevărat și lucrate cu multă măiestrie în *București*, de unde a sosit susnumita dăruitoare. Sculele au costat 238 lei. 'I-se aduce și pe calea aceasta cele mai ferbinți mulțumite.

Primar slab. Din *Mercina* din *Bînat* ni-se scrie, că primarul de acolo, cu privilegiul nedeii, când s'a adunat lume multă a pus 4 gendarmi în coastele celor de față și numai iubirii de pace a poporului de acolo se poate mulțumi, că nu s'a iscat un măcel ca și cel dela *Mehadica*.

Sfințire de biserică. În 15 Septemvrie st. v. se va sfinți biserica din *Diug* cu care privilegiu va fi față și *Excelența Sa Metropolitul Miron Romanul*.

O îndreptare. Dl *Teodor Popu* din *Bucerdea-vinoasă* ne împărtășește știrea, că în *Bucerdea-vinoasă* grindina nu a pricinuit mari pagube, după cum ni-s'a trimis vestea. Bucatele sînt bune, vița de viie deasemenea a rămas neatinsă de acea năpastă.

Cărți bune. În urma morții prea de timpuriu a destoinicului bărbat de școală *I. Popescu*, cărțile lui didactico-pedagogice, menite pentru școala populară și recunoscute de foarte bune, în edițiunile lor cele nouă

Și toată iarba pășteau.
Rămăniat-au oasele,
De cântau ca nucile.
Câni din sat s'au momit
Și prin garduri le-au tîrit.
Stoicăneasa ce făcea,
Și oasele le strîngea,
În mărâmi că le lega
Și la morminți se ducea,
În pământ le îngropa.
Pământul nu le primia,
Și-afară le arunca,
Câni se momiau prin sat,
Și le tîrăiau prin gard.
Stoicăneasa când vedea
Tare jale-o ajungea,
Oasele ear' le strîngea,
Cu vin roșu le uda,
În mărâmi le lega,
Și la mări că se ducea,
Și în mări le arunca,
Apele 'n prund*) se prefăceau,

Oasele în svîntat ugiau,
Câni din sat se momiau,
Și prin garduri le trăgeau.
Mumă-sa că le strîngea,
Și 'n mărâmi le lega,
Și pe drum că se lua,
Și c'un popă se 'ntâlnea,
Pe popa îl întreba.
Popa din graiu îi grăia:
„Auzi, babo, Stoicăneasă,
Du-te tu la voi în sat,
Și te du la un birtaș,
Și te roagă tu de el,
Să 'ngropi oasele 'n stologel,
Sub padele cailului crap,
C'acolo-'i locul curat,
Unde tu 'l-ai blăstemat!”

F. Vucava.

Ioan Richișan,
neguțător.

*) Nésip.

au fost revidate, prelucrate cu *deplină reușită* și îmbogățite de profesorul *Dr. Șpan*. Cu privire la prețul acelora încă s'au făcut unele schimbări și anume: *Ioan Popescu: Antăia carte de citire și învățatură pentru școlile populare române*, revăzută de *Dr. Petru Șpan* se reduce în preț dela 25 cr. la 20 cr. *A doua carte de citire și învățatură pentru școlile populare române de I. Popescu* (a cincia edițiune), se reduce dela 70 cr. la 60 cr. Această carte se împarte în două tomuri, un tom destinat pentru anul al II-lea, ear' celalalt pentru anul al III-lea event. al IV-lea. Amândouă tomurile apar schimbate atât în privința formei, cât mai ales a conținutului, mai bogat în material și potrivit priceperii școlărilor de diferite etăți. A mai apărut apoi: *Carte de citire II. pentru școlile populare române*, prelucrată de *Dr. Petru Șpan*. Prețul 30 cr. Partea a doua din „*A doua carte*” cu titlul *Carte de citire III.*, după-cum ni-se împărtășește se află sub tipar. Cunoșcând întinsele cunoștințe pedagogice ale repositului *Ioan Popescu*, și încredințați de *priceperea* dlui *Dr. Șpan*, recomandăm aceste cărți în băgarea de seamă a părinților și îndeosebi a învățătorilor noștri români. Cărțile se pot cumpăra dela librăriile *W. Krafft* și *archidieceșană* din Sibiiu.

Locomobilele de benzină în comparațiune cu locomobilele de vapor. Ziarul din Budapesta „*Pester Lloyd*” în numărul seu dela 1 August 1896 aduseșe știrea telegrafică, că pe aria de îmblătit a economilor din Seghediu în urma unei schintee eșite din locomobilul de vapor a izbucnit un foc, care a distrus trei pătrări din grânele adunste acolo. Perderea este foarte mare, de oare-ce pe aria amiatită se aflau cantități foarte mari de grâne.

Astfel de nenorociri, cari aduc cu sine în regulă calamități financiare însemnate, se întâmplă nu arare-ori, și mai ales în timpul îmblătitului. Cu toate mijloacele întrebuintate și pe lângă toată grija în exercițiul locomobilelor de vapor, de a evita un incendiu prin schintei, pericolul de foc totuși rămâne foarte mare.

Acest pericol se delătorează de tot, făcând întrebuintare de locomobilele de benzină „*Otto*”, cari în timp atât de scurt se bucură de un deosebit favor. Aceste locomobile se construiesc de cunoscuta firmă: „*Langen & Wolf*” în Budapesta, Lázár-utca Nr. 1. La aceste locomobile ori-și-care pericol de incendiu ce ar pute să se nască din vre-o schintee sau din cenușa arzândă este exchis cu totul. Siguritatea aceasta nu o oferă nici locomobilele de petrolu, de oare-ce și la aceste se manevrează cu flacăra deschisă; pe lângă aceste există și locomobile de benzină a altor fabricanți, la cari locomobile se manevrează cu flacăra deschisă și la cari, precum se poate înțelege de sine, pericolul de incendiu devine încă și mai mare, decât la locomobile de petrolu sau de vapor.

Firma amintită mai sus, care construiește locomobilele de benzină „*Otto*”, a disolvat în mod excelent acest problem. Aprinderea amestecului de gaz și aer se face în interiorul cilindului, prin conducerea unei schintee electrice, astfel încât manevrarea cu chibrituri, ori cu o flacăra deschisă de spirit, benzină sau petrolu este exchisă de tot.

Construcțiunea și menagiarea acestor locomobile este atât de simplă, încât pentru ele nici nu se recere un îngrijitor sau mașinist special. Locomobilul de benzină „*Otto*” este foarte ușor în greutate, fiind cu toate aceste foarte solid și corăspunzător construit.

Din aceste cauze ele sânt foarte apte pentru mînarea de garniture întregi de îmblătit.

Spesele de exercițiu sânt minimale, de oare-ce consumul de benzină pentru o oară și o putere nici nu se urcă la 1/2 chilogram benzină, mai ales de când în urma unei legi acest product a fost scutit pentru scopuri industriale de ori-și-ce imposit, devenind de atunci mult mai ieftin decât petrolu sau cărbunii.

Un alt avantajiu al acestor locomobile „*Otto*” este încă și momentul, că ele pot fi puse în exercițiu ori-și-când fără preparare anterioară, putându-se tot atât de lesne totodată și sista exercițiul, netrebuind nici o cantitate de apă.

Luând în considerare deci avantajile citate mai sus față de locomobilele de vapor și petrolu, nu va încăpă nici o îndoială, că mulți economi vor introduce în scurt timp în serviciul lor locomobilele de benzină „*Otto*” ale firmei „*Langen & Wolf*” în Budapesta, fiind fabricanții gata cu plăcere, a servi pe interesanți cu atestate bune, dând totodată toate deslușirile necesare.

Posturi de învățatori.

La greco-orientali.

În diecesa Aradului.

Protopopiatul Beiușului.

1. *Roșia*, (term 15/27 Sept.) 140 fl. bani gata încolo din diferite venit. Total 317 fl. 50 cr. 2. *Nimăești*, (8/20 Sep.) 108 fl., 15 cubule bucate, 6 vicii fasole, 150 porții fân, 150 fuioare, 6 st. lemne, p. curatorat 35 fl. 3. *Foreu d.-s.* (15/27 Sep.) 118 fl. și venit diferite. Total 300 fl. 4. *Mizeș* cu fil. *Talpe Teleam*, 155 fl. și diferite venit. De tot 353 fl. c. și gr. 4. *Babsa*, (15/27 Sep.) 170 fl. și ale venit, cu totul 300 fl. 5. *Pocola* 188 fl. și alte venit. Det. tot 310 fl. 6. *Hidișelneu*, (14/26 Sep.) 305 fl.

Protopopiatul Radnei.

1. *Slatina*, (29 Sep.) 240 în număr și alte venit.

Protopresbiteratul Timșoarei.

1. *Ciefa*, (14/26 Sep.) 112 fl. în bani gata și alte venit.

La greco-catolici.

În archidieceșă.

Protopopiatul Catinei:

1. La staț. cantor-doc. din *Balda* cu emolumentele: Salar 250 fl., 1 1/2 jugăr arătoriu cu venit 8 fl., văratal alor 2 vite și 1 rîmător în conținut computat în 12 fl., 30 fl. din stola cantorală, cuartir și grădină. 2. La staț. cantor-doc. din *Sâmbotelec* cu emolumentele: Salar 180 fl., locul școlii de 6 jugăre 1000° computat în 50 fl., venitele stolare cantonale computeate în 25 fl., locul cantoral de 5 jugăre 600° computat în 45 fl., cuartir și grădină.

Protopopiatul Aiudului.

La staț. doc. ambulată din *Gârbova-de-jos* și *Gârbovița* cu emolumentele: Salar 230 fl., 50 fl. venit din arênda alor două pămînturi. 20 fl. din arênda unei grădini.

Protopopiatul Dicio-Sân-Mărtinului.

La staț. cantor-doc. din *Deaș* cu emolumentele: Salar 300 fl., cuartir.

Vicariatul Făgărașului.

La staț. doc. din *Beșimbac* cu emolum.: Salar 240 fl., 60 fl. din arênda și usufruct alor 3 grădini. — Cu terminul de 25 Septembrie s'a exchis concurs la staț. doc. din *Țăgșor* în protopopiatul Catinei cu emolumentele: Salar 300 fl.

Mai nou.

Din privilegiul, că Împăratul nostru va merge în România, se fac acolo cele mai mari pregătiri. La Verciorova, la București, la Sîndia se fac cele mai mărețe înfrumșetări. Împăratul nostru va merge însoțit de o mare suită, precum și de ministrul pentru afacerile din afară ale împărăției, dl Goluchovski. Înaintea Maiestății Sale, care va fi îmbrăcat în costum de colonel român vor defila vre-o 30 mii soldați ai României. Sosirea în București va fi la 16 Octomvrie st. n. Împăratul Francisc Iosif I. se va reîntoarce din România pe la Predeal.

R Î S.

Spovada Țiganului.

- Când te-ai spovediț Țigane?
- Când aveau epurii coarne.
- Cînstit-ai pe tatăl tîu?
- Toată ziua cu 'n măocu.
- Dar' pe dulce maică-ta?
- Până ce se vâeta.
- Furat'ai de-al altuia?
- Bi și dela dumniata.
- Jura'ai pe nedreptate?
- Ba numai pe strîmbătate.
- Bani străini tu n'ai poflit?
- Nu, căci nu 'i-am împlinit...
- Ce-ai mai greșit mîi Țigane?
- În posturi curechii cu carne.
- La biserică, când ai fost?
- Când aveam popă de-a nost.
- Multe-ai făcut, mîi Țigane!
- Multe zău, părinte Stane.
- Prinde-te, că nu-'i mai face.
- Numai lumea sê'mi dea pace!
- Acum țoi da canon mare.
- Numai dămi și de gustare!
- Știi zice vre-o rugăciune?
- Știu cere carne și pâne,
- Vei postî vre-o patru zile,
- Ca sê capeți mântuire!
- Voi postî ș'o sêptemânda,
- Cu pâne și cu sldnînă!
- Al dracului ești mîi Țigane!
- Dar' al cui, părinte Stane?

POSTA REDACȚIEI.

D-sale G. Am spus de atâtea-ori, că înștiințări de cununie nu publicăm, fără numai dacă ni-se trimit *tipărite*. De ce nu comandați astfel de anunțuri la „*Tipografia*”, care avere națională este și dacă ei îi faceți câștig neamului îi faceți câștig? De altmintreni, acum pentru totdeauna, o spunem, că anunțuri tipărite în tipografiile Jidanilor, nici nu le publicăm.

D-sale Ieremia P. de H. Ca anunț da, altmintrelea ba. Anunțul și așa costă puțin.

Correspondentului din Armeni. Astfel de lucruri urite nu se pun în foaie.

D-sale Ioan Prajă. Da!

»Călătorului» în T. m. În n-rul viitor.

D-sale P. H. R. Ne vom folosi de corespondență. Mulțumită.

D-sale Terențiu Nanu. Alții așteaptă cu lui-nile. Așteaptă deci și d-ta până în sêptemâna viitoare și atunci se va face ceva.

Pentru redacție și editură responsabil: **Ioan Morariu**.
Proprietar: Pentru „*Tipografia*” societate pe acțiuni: **V. H. Dressnandt**.

LOTERIE.

Tragerea din 12 Septembrie n.

Budapesta: 61 76 77 79 13

Tragerea din 16 Septembrie n.

Sibiu: 16 77 6 84 43

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 9 Septembrie: Betlean-Sân-Miclăuș, Drag, Ibașfalău, Gârceiu, Hodoș, Huedin, Lechința, Lunca, Poiana (comit. Sibiului), Terfalva (Ebendorf).

Marti, 10 Septembrie: Monor (comitat. Bistrița-Năsăud), Racoșul-de-jos, Ulac.

Joi, 12 Septembrie: Brețcu, Mediaș, Lăpușul-romănesc.

Vineri, 13 Septembrie: Șimlău-Sălagiului, Hida.

Sâmbătă, 14 Septembrie: Hida, Jibeu, Lăpuș-unguresc, Zam (comit. Hunedoarei); în săptămâna înainte de Mihail c. n. Nușfalău (Szilágy-Nagyfalu).

Duminică, 15 Septembrie: Almașul-mare, Séc, Rosnyóháza.

Calindarul săptămânii.

Zilele	Calindarul vechiu	Calind. nou	Soarele
	Dum. înaint. Înălț. s. Cruci, gl. 8, sft. 6.	rés.	ap.
Dum.	8 (+) Nasc. Născ. d. D.	20 Eustachie	5 55 6 5
Luni	9 + PP. Ioach. și Ana	21 Mateiu	5 56 6 4
Marti	10 Mucenița Minodora	22 Mauriciu	5 57 6 3
Merc.	11 Cuv. Teodora	23 Tecla	5 59 6 1
Joi	12 Muc. Antonom	24 Gerhard	6 0 6 0
Vineri	13 Muc. Cornelia Sut.	25 Eleofas	6 1 5 59
Sâmb.	14 (+) Înălț. S. Cruci	26 Ciprian	6 3 5 57

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

a

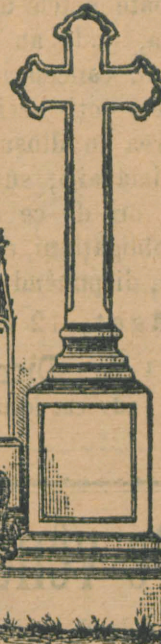
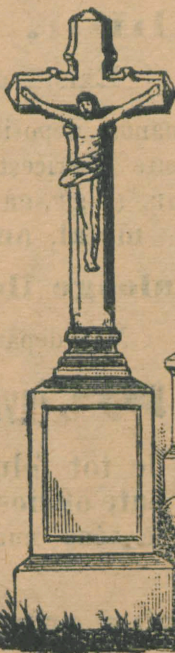
bucătăriei

române, franceze, germane și maghiare

cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (dela 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

Prețuri reduse.

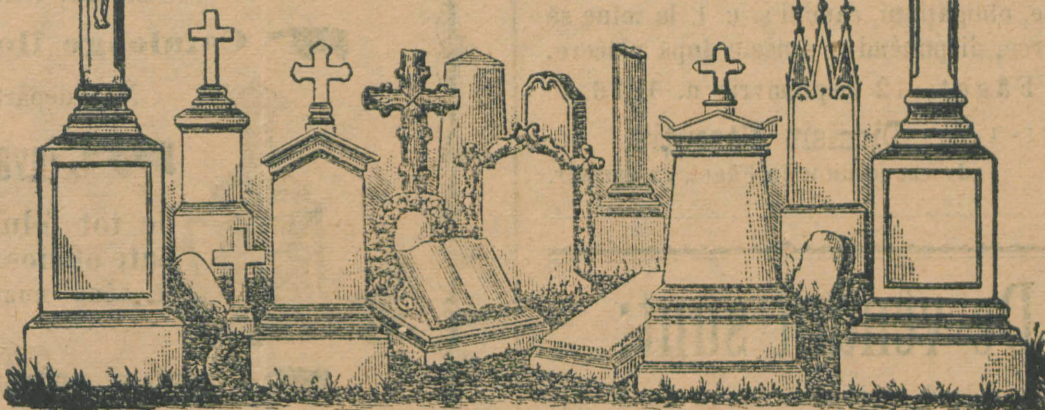
Iosif Roubischek jun.,

sculptor și tăietor de piatră.

Atelier și magazin

in Sibiu, **Burgergasse Nr. 36.**

Rog a fi atent la adresă.

Printr'o cumpărare mare favorabilă, pe care am făcut-o însumi în persoană în acest an, sunt în plăcuta poziție de a livra pe ales cu 5—10% mai ieftin decât ori-care alt concurent; de aceea recomand oa. public din Sibiu și giur depositul meu mare și frumos, constatător din

peste 200 diferite monumente

de granit, sienit, labrador, marmoră în felurite colori și piatră tare de năsip (în valoare de 5 fl. până 400 fl. se află totdeauna în deposit).

Mai departe construcții de monumente, cripte, table comemorative, table cu inscripții și pentru firme etc., precum și lucrări de sculptură ca decorație ornamentală și figurală în piatră și în masă etc.

Apoi magazinul meu de lucrări arhitectonice, constatător din vre-o 300 de trepte precum și tot felul de lespezi, stâlpi de poartă, troci de piatră la scoori, tocile, iesle de piatră, trepte cu parcan 3 fl. 60, fără parcan 3 fl. per metru.

Fincă toate aceste le țin gata în atelierul meu (Burgergasse Nr. 36), mă recomand on. meu public cu atât mai virtos, că printr'o praxă de mai mulți ani în multe orașe mari ale Austro-Ungariei și Germaniei, precum și prin cercetarea primei școli germane de petrarit — sunt în stare a executa ori-ce comandă, ear' în ce privește construcția de monumente pot concura cu ori-cine din orașe mari. [2073] 2—3

Acı se primește și un învțăcel robust.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fiecărui a se convinge cu prilegiul comenzilor în atelier despre bunătatea materialului și conștientiositatea executării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la cassele noue cât și la reparaturi și deschideri voi face cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai conștientios mod toate comenzile, semnez în speranța unei clientele binevoitoare [950] 22—

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericesti și politice li-se acordă și plătirea în rate.

Publicare.

Subscribul am onoare a aduce la cunoștința ven. public, că fiind denumit ca curator al cancelariei fericitului **Zenobiu Dordan**, odinioară fost avocat în Făgetul-bănățean, în ziua de 10 Septembrie c. n. a anului 1896, am transferat toate actele dela spectata judecătoreie regească, unde au fost depuse după registrare, în cancelaria mea proprie.

Deci toți aceia cari și-au fost pus încrederea în dînsul fiind fost în activitate advocațională aici, sînt avisați, că documentele lor ori de ce categorie, precum contracte, obligațiuni, cambii ș. c. l. la mine se le cerce, dispunînd cu dînsule după plăcere.

Făget, 12 Septembrie n. 1896.

[2083] 1-1

Dionisiu Păscuțiu,
advocat locuitor în Făget, ca curator.

De vîndut sînt:

Vitele dela 6 luni până la un an și $\frac{3}{4}$, precum și 2 vaci fătătoare cel mult în 2 luni, toate de rasa originală **Pinzgau**, la economia lui

[2093] 1-3

Alexandru Lebu,
în Sibiu.

Hugo Lüdecke,
juvelier,
Sibiu, Piața-mare.

Există dela anul 1850,

recomandă depositul seu bogat asortat cu rechisite bisericești, făcute strict după ritul gr.-or. și gr.-catolic, din cel mai bun metal, aurit ori argintit.

Cataloge ilustrate se trimit gratis.

Mai departe recomandă magazinul seu de

juvaiere de aur și argint

de tot felul, de tot prețul. Toate sînt probate oficios. În atelierul seu renumit și vechiu se vînd numai lucruri solide cu prețurile cele mai ieftine. [2078] 1-6

Comande și comisiuni prin postă se execută în grabă.

„LUGOSANA“

instituit de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Lugos.

Primește depuneri spre fructificare
sub următoarele condițiuni:

a) Depuneri cu anunț de 30 zile cu 5%;

b) " " " " 60 " " 5 $\frac{1}{2}$ %;

c) " " " " făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat. După starea cassei depuneri până la 500 fl. v. a. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și ridica și prin postă.

Direcțiunea.

[1947] 14-

E un ce cunoscut, că toți articlii pentru îngrijirea rațională a părului, a gurii, a dinților, a teintului etc., mai departe toate săpunurile medicale și cosmetice pentru toaletă, precum și parfumările și toți articlii ce taie în ramul acesta se pot cumpăra mai bine și mai avantajos numai în vînzătorii (pravălii) speciale. [2 71] 1-6

Acolo se poate afla depositul cel mai bogat.

Nu se poate afla aci nici o marfă rancedă, aruncată sau chiar rea, pentru-că prin marea circulație neconținut vin numai articlii proaspeți.

Cel mai ieftin isvor de cumpărate acolo, pentru-că prin comanda directă din fabricile cele mai mari și mai renumite din și afară de țeară, în vînzare vine numai marfă eșită din mîna unor oameni cu acuratețe și pricepători în aceasta.

Ori-cărei întrebări în respectul acesta i-se va da răspuns grabnic și gratuit.

I. Vînzătorie specială: Sibiu, Parfumeria Meltzer, Str. Cîsnădiei,
(Palatul Comandei de corp).

Zilnic în legătură cu posta; chiar și cele mai mărunte comisii se vor îndeplini conștientios și sub discreție cât se poate de grabnic.

Daniel Meltzer jun.,
Fabrică de mărfuri de uns, de săpun și de toalete (înființată la 1848),
Sibiu, strada Gușteriții nr. 25.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.

Fortă exact umblă

WURTHERS,

se află la

numai veritabilele oroloage de buzunar helvețiene, în frumoase cutii de nickel, acoperite; umblă 36 ore, pe lângă cinstită garanție de 3 ani;

[1968] 5-20

orologier, optic și proprietar de cel mai mare deposit de

oroloage, giuvaere, mărfuri de aur și argint.

Edificiul „Transilvaniei”. Sibiu. Strada Cîsnădiei nr. 3.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vînzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român”

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanul.

Acest op, care se extinde pe 216 pagine, cuprinzînd cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.